

PRENUMERATA:

Z odnośnieniem do domu
lub przesyłką pocztą:
rocznie 24 mk., półrocznie
12 mk., kwartalnie
6 mk., miesięcznie 2 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

MONITOR POLSKI

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

„Monitor Polski“ przyjmuje ogłoszenia rządowe, instytucji społecznych i użyteczności publicznej, zaś od osób prywatnych, tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji.

Cena za wiersz drobnego pisma (petit) po teście 1 Mk.

Redakcja i Administracja Pl. Małachowskiego Nr. 4.

Redakcja otwarta od 9—1 i 5—6 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Do

PP. KOMISARZY RZĄDU POLSKIEGO, MAGISTRATÓW I ZARZĄDÓW MIAST

w obrębie byłej okupacji niemieckiej.

Wobec przejścia do władz polskich zarządu części kraju, która pozostawała w okupacji niemieckiej, wydaję dla tej części kraju w celu uregulowania spraw samorządu miejskiego następujące

ROZPORZĄDZENIE.

1) Do czasu uchwalenia w drodze ustawodawczej nowej ordynacji miejskiej pozostają w mocy obowiązujące obecnie: ordynacja miejska dla m. stoł. Warszawy, ustawa o miastach dla obszarów Generała-Gubernatorstwa Warszawskiego i rozporządzenie, dotyczące zmian tej ustawy względem miast, mających mniej, niż 20.000 mieszkańców. Uprawnienia, jakie według wyliczonych ustaw przysługiwały Generała-Gubernatorowi i Szefowi Zarządu Cywilnego, przechodzą na Ministra Spraw Wewnętrznych, władza nadzorcza nad samorządem miejskim należeć będzie do Komisarza Rządu Polskiego.

2) Do miast, w których na stanowiskach burmistrzów byli do chwili obecnej Niemcy z narodowości i obywatelstwa, zamianowałem burmistrzów Polaków i ci obejmą niebawem urzędy.

3) W miastach, w których obowiązki burmistrzów pełnią już obecnie obywatele polscy, pozostaną oni na stanowiskach aż do dalszego mego rozporządzenia.

4) Zastępstwo burmistrzów powierzam wrazie potrzeby drugim burmistrzom, w miastach zaś, gdzie tego urzędu niema, najstarszemu wiekiem ławnikowi; ten ostatni obejmie również czasowo urząd burmistrza w wypadkach nieobecności drugiego burmistrza lub niemożności pełnienia przez niego obowiązków.

5) Na burmistrzów i wyznaczonych według p. 4-go niniejszego rozporządzenia zastępców wkładam obowiązek utrzymania ciągłości w zarządzie miastem; zlecam im zwłaszcza pod osobistą odpowiedzialnością pieczę nad całością majątku miejskiego, sprawy dotyczące należytego przejścia go od wszystkich, u kogokolwiekby się znajdował, tudzież ochronę bezpieczeństwa miasta.

Warszawa, dn. 11 listopada 1918 r.

Kierownik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

w z.

St. Ustyanowski.

*

Najdostojniejsza Rada Regencyjna postanowieniem z dn. 9 listopada 1918 r. mianowała p. Zdzisława Rudzkiego dyrektorem K. P. Gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie.

p. Zofję Bassakównę przełożoną w K. P. Gimnazjum im. Królowej Anny Jagiellonki w Kaliszu.

DZIAŁ NIURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Aprowizacji.

Krajowy Wydział Zbożowy i Centrala Ziemiaczana, których zadaniem było zaopatrywanie większych miast i ośrodków przemysłowych na terenie byłej okupacji niemieckiej w mąkę, kaszę oraz ziemniaki, a które dotychczas prowadzone były przez władze okupacyjne niemieckie, przeszły z dniem wczorajszym w ręce Rządu Polskiego.

O powyższem podaje się do wiadomości publicznej w celu wyraźnego zaznaczenia, że wszystkie zapasy, będące w posiadaniu tych instytucji w Warszawie lub na prowincji, stanowią obecnie własność Rządu Polskiego.

Instytucje te pod polskim zarządem działać będą i nadal, ponieważ jedynie tą drogą będzie mógł Rząd Polski należycie zaopatrzyć ludność wielkich miast i ośrodków przemysłowych w artykuły żywnościowe najpierwszej potrzeby.

Wszelkie utrudnianie w działalności tych instytucji, jak również uszczuplenie posiadanych zapasów, odbić się może w pierwszym rzędzie na interesach najbardziej potrzebującej pomocy warstwy ludności kraju.

Ze względów technicznych pewna część dawnego personelu pozostanie jeszcze przez pewien krótki czas na dawnych stanowiskach, a to ze względu na konieczność funkcjonowania instytucji bez przerwy oraz na konieczność ścisłego przekazania organom Rządu Polskiego remanentów i prawidłowy dowóz do miast.

Na prowincji magazyny wyżej wymienionych instytucji skupu ziemiołódów przejęte zostają przez miejscowe organizacje społeczno-gospodarcze, a więc oddziały prowincjonalne Rady Opiekuńczej, Syndykaty Rolnicze, Magistraty miast ect., aż do czasu dopóki cała organizacja aprowizacyjna na prowincji nie zostanie ostatecznie zorganizowana, co nastąpi w ciągu najbliższych paru dni.

Najważniejszym zadaniem Ministerstwa Aprowizacji na najbliższą przyszłość będzie zapewnienie ludności wielkich miast dostatecznych ilości ziemniaków, aby na wypadek nadejścia mrozów ludność nie była pozbawiona tego podstawowego artykułu codziennej potrzeby.

Warszawa posiada dostateczną ilość mąki tak że niema żadnych obaw, aby jej na wypiek chleba kartkowego zabrakło.

Kierownictwo Centrali Ziemiaczanej objął tymczasowo p. Ignacy Wiłski, dyrektor Związku Producentów Krochmalu. Skup ziemniaków powierzono tymczasowo Syndykatowi Rolniczemu, które, posiadając w całym kraju rozgałęzioną i sprawną organizację, są najlepiej przygotowane do tego zadania.

Reorganizacja Krajowego Wydziału Zbożowego jest również w pełnym biegu.

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

Szef sekcji Szkół Średnich Ministerstwa W. R. i O. P. wystosował do młodzieży średnich zakładów naukowych odezwę następującą:

„W celu zużytkowania sił i zapału młodzieży w powszechnej służbie narodowej organizu-

je Naczelny Inspektorat Harcerski Pogotowie Młodzieży, mające objąć całą młodzież od lat 14 skończonych.

Ministerstwo W. R. i O. P. pragnie widzieć Was wszystkich, dzielni chłopcy polscy, w szeregach tego pogotowia, abyście sprawnem i rzetelnem pełnieniem wyznaczonej Wam służby pomocniczej dali dowód, że świetne tradycje młodzieży polskiej, która zawsze czynem gorąco swe umiłowanie Ojczyzny stwierdzała, w Was trwają.

Sprawnie wszakże zorganizowanie tego Pogotowia i uczynienie zeń doniosłego narzędzia utrzymania ładu, bezpieczeństwa i sprawności życia publicznego, wymaga koniecznie udziału w niem i starszych chłopców. Dlatego zwracam się do Was, uczniowie klas wyższych, abyście zajęć szkolnych nie przerywali, ale siły swoje do rozporządzenia Pogotowia Młodzieży oddali. Sprawa ta jest tak ważna, że nawet już zaciągnięci do służby wojskowej uczniowie będą mogli być reklamowani do służby w Pogotowiu.

Abyscie żadnych wątpliwości nie mieli, że jest to zadanie nie tylko władz szkolnych, ale i czynników decydujących o użytkowaniu wszystkich sił narodowych, mogą Wam donieść, że Komendant Piłsudski upoważnił przedstawicieli Inspektoratu Harcerskiego do ogłoszenia, iż uważa służbę w Pogotowiu Młodzieży za najwłaściwsze i najskuteczniejsze zużytkowanie sił i zapału młodzieży szkół średnich dla dobra publicznego.

Stawcie się zatem od jutra punktualnie w Waszych klasach i zgłoście się do Pogotowia, organizowanego przez każdą drużynę harcerską dla całej młodzieży danej szkoły i jej okolicy.

Z Ministerstwa Sprawiedliwości.

Ministerstwo Sprawiedliwości, mając na względzie wyszkolenie praktyczne urzędników pracujących obecnie w sądach i prokuraturze, urządza czteromiesięczny kursa dla urzędników wymiaru sprawiedliwości.

Podania z dołączeniem dowodów wykształcenia oraz referencji należy kierować do Sekcji Służbowej Ministerstwa w godzinach od 10 do 12 i od 6 do 8 wieczór, począwszy od dnia 14 do 23 listopada r. b. włącznie.

Wykłady odbywać się będą w Pałacu Rzeczypospolitej (Plac Krasiańskich № 5) w godzinach od 6 do 9 wiecz. 3 razy tygodniowo. Rozpoczyna się w dniu 28 listopada r. b.

Na kursa będą dopuszczane również osoby niepracujące w sądownictwie.

Z Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Koronnych.

Do magistratów i techników budowlanych. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych wzywa magistraty do zaopiekowania się niezwłocznego wszystkimi gmachami państwowymi do czasu przejścia ich przez władze państwowe. Jednocześnie ministerstwo wzywa wszystkich techników Wydziału Budownictwa i Odbudowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o zaopiekowanie się budowlami państwowymi poza granicami miast do czasu przejścia budynków przez władze państwowe.

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Niniejszem zabrania się zabierania automobilów przez osoby specjalnie do tego nieupoważnione. Zarazem podaje się do wiadomości, że wszyscy szoferzy, będący pod rozkazami władz polskich, muszą posiadać legitymację odnośnych dowództw wojskowych lub urzędów.

O objęciu jakichkolwiek składów i magazynów niemieckich należy bezzwłocznie zawiadomić Ministerstwo Spraw Wojskowych, ul. Królewska 35.

KRONIKA POLITYCZNO-SPOŁECZNA.

Wilson do narodów oswobodzonych. Za pośrednictwem komitetu amerykańskiego informacji publicznych w Bernie, Polska Komisja Likwidacyjna, czesko-słowacka rada narodowa, austriacka rada stanu i węgierska rada narodowa otrzymały następującą odezwę prezydenta Wilsona:

Niech mi wolno będzie powiedzieć w imieniu mas szerszych przyjaciół waszych, że najgorętsze nadzieje i oczekiwania wszystkich przyjaciół wolności w każdym miejscu, a zwłaszcza tych, na których bezpośrednio ciąży ten obowiązek, dążą do pomagania oswobodzonym narodom świata w dziele rozwoju ich prawdziwej wolności. A zatem również przywódcy, jakoteż ludność niedawno uwolnionych krajów powinny dbać o to, aby rozpoczęte zmiany przeprowadzone były w porządku, umiarkowanie i łagodnie, jak również stanowczo, ale przy powstrzymaniu się od jakichkolwiek gwałtów i okrucieństw, aby przeszkodzić splamieniu nowych czasów doskonałego porządku przez jakiegokolwiek czynny nieludzkie.

Przyjaciele wasi wiedzą, że takie zajęcia mogą tylko odwieść te wielkie rzeczy, których wszyscy pragniemy, to też z całą ufnością wołają do was: Okiełznajcie wszystkie moce, które mogą zagrozić postępowi wolności albo też mogą ją pohaniać! Podpisał Woodrow Wilson.

Kontrybucja wojenna w roku 1870/71. Na czasie będzie przypomnieć obecnie kontrybucję, jaką zmuszona była Francja wypłacić Niemcom po przegranej wojnie w 1870/71 roku.

W ogólnej cyfrze wynosiła ona, jak wiadomo, 5 miliardów franków, a składała się z następujących pozycji: mobilizacja i przewóz wojska 100 milionów fr., zakupno koni 110 milionów, żółd i utrzymanie żołnierza po 150 fr. miesięcznie 900 milionów, broń i amunicja 70 milionów, marynarka 25 milionów, jeńcy wojenni wszystkich kategorii 45 milionów, strata sił roboczych 700.000 ludzi 420 milionów, odszkodowania rodzinom poległych i zupełnym inwalidom 190 milionów, emerytury 190 milionów, odszkodowanie za zniszczone pola uprawne i plantacje 540 milionów, odszkodowanie wydalonemu Niemcom 50 milionów, straty w materiale kolejowym, szkody własności narodowej i zdeprecjonowanie majątku narodowego 2250 milionów franków.

Doliczywszy do tego pozyskanie Alzacji i Lotaryngii z jej bogatymi kopalniami, przysłać trzeba, że wojna w 1870/71 była dla Niemiec wcale niełym interesem.

Osiągnięty fundusz z kontrybucji użyty został na: fundusz emerytalny 516 milionów marek, przebudowę fortec 216 milionów, rozszerzenie państwowej sieci kolejowej 172 miliony, gratyfikacje dla wodzów 12 milionów, budowę gmachu parlamentu 24 miliony, rezerwę skarbu narodowego 120 milionów, w momencie złotej po 10 i 20 marek.

Pierwszą ratę 2½ miljarda fr. Francja zapłaciła w końcu 1871 r. W lipcu 1872 r. rząd ogłosił pożyczkę na 3 miljardy franków, która czterdnastokrotnie została pokryta. We wrześniu 1873 r., na rok przed terminem, reszta kontrybucji została Niemcom wypłacona.

Polska pożyczka państwowa. Komitet Giełdowy Warszawski na posiedzeniu w dniu 9 b. m., rozważając prospekt 5%, pożyczki wewnętrznej Państwa Polskiego, jednomyślnie doszedł do przekonania, że zabezpieczenie jej nie może ulegać żadnej wątpliwości, że gwarancje pożyczki stanowi cały majątek narodowy Zjednoczonej Polski, że wreszcie każdy rząd, jaki w Polsce powstanie, za pożyczkę jest odpowiedzialny i zobowiązania wypływające z niej wykonać będzie musiał. Przyrodzone bogactwa, jakie kraj posiada, oraz umiejętnie wyzyskanie tych bogactw z jednej strony, z drugiej zaś ufność, że wolny naród na wolnej ziemi w najkrótszym czasie potrafi stworzyć silny rząd, odpowiedzialny przed narodem i będący wyrazicielem jego woli zbiorowej—wszystko to daje prawo Komitetowi do mniemania, że pożyczka będzie miała powodzenie.

Ze swej strony Komitet postanowił dolożyć wszelkich starań w celu jaknajszerszego rozpowszechnienia pierwszej pożyczki niepodległego Państwa Polskiego.

Jednocześnie celem ułatwienia i rozpowszechnienia pożyczki Komitet Giełdowy powziął decyzję, aby natychmiast wystąpić do Ministerstwa Skarbu o wydanie tytułów w drobniejszych odcinkach, jak również o wypuszczenie tytułów w walucie rublowej. Komitet Giełdowy sądzi, że uwzględnienie tych wniosków w wysokim stopniu przyczyni się do powodzenia pożyczki, a zarazem przysporzy skarbowi polskiemu tak niezbędnych środków.

Od Dyrekcji kolejowej warszawskiej. Rozpoczęty przez polski personel odbiór kolei szybko po-

suwa się i jest nadzieja, że dziś rano wszystkie magistrale będą obsadzone.

Pociągi służbowe i wojskowe zaczęto wysyłać wczoraj przed południem w kierunku Sosnowca, na Łuków, na Miławę i na Aleksandrów. Pociągi osobowe z drogi nadchodzą.

Dyrekcja spodziewa się, że od dziś częściowo ruch osobowy będzie wznowiony we wszystkich kierunkach.

Do czasu wyjaśnienia ilości posiadanej taboru jeszcze jest niemożliwym obecnie zapowiedzieć, jakie pociągi będą uruchomione.

Rozkład ich będzie ogłoszony dla publiczności. Co się tyczy ruchu towarowego, to również jest nadzieja wznowienia go od dnia jutrzejszego, przynajmniej na liniach magistralnych.

Dyrekcja kolejowa będzie informowała stale o stanie ruchu.

Z Rady Miejskiej. Wczorajsze posiedzenie otworzył przemówieniem prezes Baliński, mówiąc między innymi:

Panowie Radni i przedstawiciele Magistratu. Nadszedł dla nas dzień prawdziwej radości i istotnego wesela.

Od kilkunastu dni zaledwie nastąpił dzień prawdziwej wolności dla pewnych części Polski, a od wczoraj zaledwie dla stolicy Państwa Polskiego, dla Warszawy.

Niema już nigdzie flag i znaków niemieckich, niema ich na Zamku, ani na Ratuszu, niema już okupantów niemieckich, niema już żadnych okupantów.

Jesteśmy sami panami i gospodarzami w tem sercu naszego domu, władni dom ten urządzić, jak chcemy, wyłącznie według woli wolnego narodu.

I oto wybiła godzina sprawiedliwości dziejowej. Ostatni z trzech dwugłowych orłów, co chcieli na śmierć rozszarpać Orła Białego, runął i przepadł.

Panowie! Z kazamatów magdeburskich powrócił tu powczoraj więziony przemocą bohater narodowy, który całe życie poświęcił niezłomnej walce z najpotężniejszymi autokratami Europy, o wolność i prawa ludu, o niepodległość Państwa, który przewodził te walce, zdobył miłość i zaufanie najszerzych warstw całego narodu—Józef Piłsudski.

Powrócił, objął zwierzchnią władzę wojskową i tworzy obecnie Rząd Narodowy. Uczcijmy i powitajmy Go w tej stolicy należnym okrzykiem: Niech żyje Piłsudski!

Panowie radni! W imieniu Prezydium oświadczam i potwierdzam to, co jest i było zawsze przekonaniem całej naszej Rady, że ordynacja tej Rady, zarówno jak innych ciał samorządnych miejskich i wiejskich, ostać się nie może, bo 1) była nam narzucona, 2) jest wadliwa i nie odpowiadająca naszym postulatom demokratycznym. Przyjęliśmy ją pod przymusem dla ratowania choć cząstki zasobów i urzędów gospodarczych oraz protestowania przeciwko gwałtom i rabunkom.

Obecnie oczywiście ordynacja ta winna być przez Rząd w porządku, jaki uzna za właściwy, jaknajprędzej zreformowana i przekształcona do gruntu, a w tem będziemy wszyscy współdziałać.

Po przemówieniu prezes Baliński oznajmiał o wpływie do prezydium nagłego wniosku radnego Makowskiego i 18 radnych.

Zważywszy, że wobec wywołania Warszawy z pod wszelkiej obcej przemocy staje się rzeczą możliwą zmiana ordynacji wyborczej w myśl zasad sprawiedliwego przedstawicielstwa całej ludności miasta, że zanim będzie możliwe należyte przeprowadzenie tej reformy już dziś jest rzeczą niezbędną uzupełnienie składu rady miejskiej przez powołanie przedstawicieli ludności robotniczej niedostatecznie w radzie miejskiej reprezentowanej, rada miejska wyłania komisję z 5-ciu osób, która na najbliższym posiedzeniu złoży wniosek w przedmiocie niezwłocznego uzupełnienia składu rady miejskiej.

Nagłość wniosku uchwalona większością głosów.

Następnie pod debatę poddano wniosek magistratu w sprawie upoważnienia go do czynienia zmian etatów w ciągu roku budżetowego w granicach kredytów poszczególnych wydziałów na utrzymanie personelu. Wniosek przyjęto, jak również wnioski magistratu: w sprawie zatwierdzenia kredytu dodatkowego na rok 1917/18 na uregulowanie należności szpitala Ewangelickiego za utrzymanie i kurację chorych w roku 1917/18, w sprawie zatwierdzenia dodatkowego preliminarza wydatków sekcji majątków fundacyjnych na rok 1918/19 w sumie 55.897 mk. 84 fen., w sprawie zatwierdzenia kredytów dodatkowych na rok 1918/19: a) mk. 2.000 na prowadzenie jadalni dla pracowników wydziału VII, b) mk. 500 na wynagrodzenie stróżów nocnych, dozoruujących nieruchomości miejskie.

Po przerwie rada jednomyślnie przyjęła wniosek o nadaniu obywatelstwa honorowego K-wi Piłsudskiemu. Następnie na wniosek radn. Sieroszewskiego postanowiono wystąpić do prokuratorji o internowanie byłego prezydenta policji Glasenappa i kapitana Runmilla, z poprawką o internowanie wszystkich tych urzędników niemieckich, którzy działali na szkodę kraju. Do komisji w sprawie zmiany ordynacji wyborczej powołano radnych: Brzezińskiego, Nowodworskiego, Libickiego, Berensona i Makowskiego.

Z nagłym wnioskiem w sprawie podwojenia dotychczasowych norm chleba i cukru wystąpił radny Lypaiewicz, dowodząc, że Warszawa posiada dostateczny zapas zboża, a po unormowaniu komunikacji zapasy te znakomicie zwiększą się w czasie najbliższym. Rada postanowiła odesłać wniosek do komisji spraw ogólnych, która w terminie tygodniowym przedstawi swoje wnioski, poczem przewodniczący zamknął posiedzenie.

Z magistratu. Brygadjer Piłsudski mianował p. Jura Gorzechowskiego komendantem służby zewnętrznej milicji miejskiej, całą jednak administracja wewnętrzna pozostaje nadal w rękach naczelnika milicji, p. Szańskiego, jednocześnie członka Magistratu. W myśl warunków organizacji, ustalonej na zasa-

dzie odbytej w dn. 10 b. m. przez prezydium Magistratu z komendantem m. Warszawy pułk. Minkiewiczem, Magistrat uchwalił przysłać i wypłacić potrzebnemu członkowi Straży Narodowej w czasie faktycznego pełnienia przez nich służby, ewentualnie w przeciągu najbliższych 3 tygodni, wynagrodzenie: szeregowcom po m. 10, podoficerom po m. 12 i oficerom po m. 15 dziennie oraz tytułem dodatku żywnościowego: szeregowcom i podoficerom po m. 2 f. 75 i oficerom po m. 5 dziennie. Wpłatę dokonywać według list tygodniowych, zatwierdzonych przez nac. mil. miejskiej, z ogólnych funduszy miejskich, tymczasowo awansem. Jednocześnie Magistrat wystąpił do ministra spraw wewnętrznych o zwrot ze skarbu państwa sum na ten cel wydatkowanych.

Magistrat, objawsz w swój zarząd tramwaje, zamierza przedewszystkiem znieść podział na dwie klasy, przyczem powiększona będzie ilość miejsc stojących, miejsca zaś siedzące zarezerwowane będą tylko dla kobiet, dzieci i starców.

Magistrat uznał za celowe i pożyteczne wprowadzenie taksometrów do dorozek, przed wprowadzeniem jednak ich postanowił wypróbować trzy systemy: szwedzki, amerykański i niemiecki.

Milicjantom wszystkich szarż Magistrat przysłał, o ile pełnią służbę zewnętrzną, specjalne dżety po m. 5 dziennie, wypłacane tygodniowo.

Obuwie karkowe miejskie sprzedawane będzie po cenach podwyższonych bez żadnych ograniczeń.

Na wypłatę zapomóg rodzinom rezerwistów do dn. 1 lutego 1919 r. magistrat uchwalił wyjednać kredyty dodatki o 1 milion marek.

TELEGRAMY.

Zmiana warunków zawieszenia broni.

Berlin, 12 listopada. (W. A. T.). Według otrzymanego tutaj wczoraj radio-telegramu pełnomocników niemieckich do najwyższego niemieckiego dowództwa wojskowego, zaszły w warunkach zawieszenia broni jeszcze pewne zmiany. Zastrzeżony pas neutralny na prawym brzegu Renu obejmować ma co najmniej przestrzeń 10 km. (zamiast 30—40) od rzeki. Ewakuacja terytoriów, położonych na lewym i na prawym brzegu Renu, dokonana być winna łącznie w ciągu dni 30 zamiast dni 25. Liczba wydać się mających samochodów określona została na 5.000 zamiast 10.000. W sprawie jeńców wojennych porozumiano się, że jeńcy niemieccy, internowani w Holandji i Szwajcarii, przewożeni będą w dalszym ciągu, jak dotychczas. Odesłanie niemieckich jeńców wojennych uregulowane zostanie w czasie przedwstępnych rokowań pokojowych.

Co się tyczy ewakuacji terytoriów wschodnich, Austria, Rumunia i Turcja ewakuowane być muszą niezwłocznie, terytorja zaś, które przed wojną należały do Rosji,—kiedy koalicja, przy uwzględnieniu położenia wewnętrznego tych terytoriów, uważa to będzie za właściwe.

Berlin, 12 listopada. (W.A.T.). (Dalszy ciąg zmian w warunkach zawieszenia broni). Warunek dotyczący łodzi podwodnych brzmi: Wydanie wszystkich łodzi podwodnych, nie wyłączając krążowników podwodnych i zakładaczy min wraz z uzbrojeniem. Odstawione one zostają do portów, wyznaczonych przez koalicję. Warunki z artykułu tego wykonane być mają w ciągu dni 14. Okrety, które mają być internowane, gotowe być winny do opuszczenia portów niemieckich w ciągu 7-miu dni.

Warunek w sprawie blokady brzmi: Koalicja jest zdania, że kontynuowanie blokady nie będzie po zawarciu zawieszenia broni utrudniać aprobowacji Niemiec w takich rozmiarach, jakie uważać będzie za stosowne. Do artykułu jednak 26-go dodane zostaje zdanie następujące: Koalicja i Stany Zjednoczone zajmują się sprawą aprobowacji Niemiec w czasie zawieszenia broni w rozmiarach, jakie uznają za niezbędne.

Trwanie terminu zawieszenia broni przedłużone zostaje do 35 dni, z możliwością przedłużenia jego. W ciągu terminu tego zawieszenia broni, o ile warunki nie zostaną spełnione, wymówione może być na 40 godzin. Dla ułatwienia wykonania przyjęta zostaje zasada stałej międzynarodowej komisji dla zawieszenia broni.

Haga, 12 listopada. (W.A.T.). Według doniesienia „Holland Nieuwe Büro“, z Paryża telegrafują: Termin ewakuacji przedłużony został o 24 godziny, dla terenów na lewym brzegu Renu o 5 dni, tak że dla tych ostatnich wynosi razem 31 dni.

Berlin, 12 listopada. (W.A.T.). Z powodu zmian w warunkach zawieszenia broni, dzienniki berlińskie piszą: Przyznane obecnie „ułatwienia“ nie wystarczają, oczywiście, w naj-

niejszym stopniu do przeprowadzenia demobilizacji w połowie bodaj zapewniony sposób, sekwestr bowiem materiału transportowego pozostaje w mocy.

Niemcy proszą o szybkie zawarcie pokoju.

Berlin, 12 listopada. (W.A.T.). Rząd niemiecki zwrócił się za pośrednictwem rządu szwajcarskiego do rządu Stanów Zjednoczonych z notą następującą:

Wobec zawarcia zawieszenia broni, rząd niemiecki prosi prezydenta Stanów Zjednoczonych, aby zechciał zainicjować rozpoczęcie rokowań pokojowych. W celu przyspieszenia akcji tej rząd niemiecki proponuje wziąć pod uwagę w pierwszym rzędzie zawarcie pokoju preliminacyjnego i prosi o zakomunikowanie mu, gdzie i kiedy rokowania mogą się rozpocząć. Wobec możliwego braku środków żywności rząd niemiecki przywiązuje szczególną wagę do niezwłocznego rozpoczęcia rokowań. Podp. Sekretarz Stanu do spraw zagranicznych Dr. Solff.

Pokój w ciągu 5-iu tygodni.

Bazylea, 12 listopada. (W.A.T.). „Herald“ paryski donosi z Nowego Jorku: Według oświadczenia senatora Lodge, liczy się należy z możliwością zawarcia pokoju w ciągu 5-ciu tygodni. Rokowania pokojowe załatwione zostaną w krótkim czasie, warunki bowiem główne zawarte są w 14 punktach Wilsona.

Żądania socjalistów francuskich.

Genewa, 12 listopada. (W. A. T.). Francuska partja socjalistyczna ogłasza w „Humanité“ manifest, który żąda między innymi: zniesienia stanu obłężenia niezwłocznie po podpisaniu zawieszenia broni, przyjęcia reformy wyborczej, nowych wyborów, amnestji, w pierwszym rzędzie dla przestępców wojskowych, obecności delegatów robotniczych na konferencji pokojowej i równoczesnego zwołania międzynarodowego kongresu socjalistycznego.

Żywność dla państw centralnych.

Waszyngton, 12 listopada. (W.A.T.). W przemowie do kongresu Wilson oświadczył, że koalicja ma zamiar zaopatrzyć państwa centralne w żywność i powołać niezwłocznie do życia organizację pomocnicze na wzór istniejących dawniej dla Belgii.

Ameryka po zawieszeniu broni.

Waszyngton, 12 listopada. (W.A.T.). Wilson ogłosił proklamację w sprawie zawieszenia broni, w której mówi: Wszystko, o co walczone, zostało osiągnięte. Naszym szczęśliwym obowiązkiem jest obecnie nieść pomoc światu całemu przy organizowaniu sprawiedliwej demokracji przykładem, rozumną i przyjacielską radą oraz poparciem materialnym.

Waszyngton, 12 listopada. (W.A.T.). Biuro Reutersa. Podpisanie zawieszenia broni wywołało w całym kraju entuzjastyczne manifestacje. Giełdy zostały zamknięte, jak również i wszystkie inne urzędy. Urządzano wszędzie pochody demonstracyjne.

Więści z Berlina.

Berlin, 12 listopada. (W. A. T.). Rada robotników i żołnierzy objęła z dniem wczorajszym zarząd Berlina. Obaj burmistrzowie oraz magistrat oddali współpracę swoją do dyspozycji rad na dotychczasowych stanowiskach. W charakterze pełnomocników ludu dodano magistratowi po dwóch członków z obu skrzydeł partji socjaldemokratycznej.

Berlin, 12 listopada. (W. A. T.). W mieście panuje zupełny spokój, życie powróciło wszędzie do normy. Wszystkie koleje miejskie oraz podmiejskie funkcjonują znowu regularnie. Wczoraj kontynuowana była walka na ulicy Unter den Linden. W uniwersytecie, w bibliotece i w budynkach sąsiednich oszańcowali się od niedzieli wierni królowi oficerowie, kadeci i drużyny młodzieży i strzelają z ukrycia kartaczownicami na ulicę, skąd odpowiadają na ogień. Dziś w nocy walka została zawieszona. Część oszańcowanych wzięta została już do niewoli. Życie w Berlinie przypomina dawne czasy pokojowe.

Berlin, 12 listopada. (W. A. T.). „Berliner Lokalanzeiger“, który dwa razy ukazał się pod tytułem „Rote Fahne“ (Czerwony Sztandar), zwrócony został prawym posiadaczom swim i

wychodzi znowu pod dawną nazwą. Również i „Nordd. Allg. Ztg.“ wyszła raz tylko pod zmienionym tytułem „Internationale“. Dziś nosi zmieniony tytuł „Deutsche Allg. Ztg.“ i oświadcza, że popierać będzie nowy rząd.

Berlin, 12 listopada. (W. A. T.). Rada robotników i żołnierzy komunikuje: Naczelny dowódca armji wschodniej (Ost) wraz z podwładnymi mu armiami oddaje się, podobnie jak najwyższe dowództwo armji, do dyspozycji.

Alzacko-lotaryński komitet administracyjny.

Strassburg, 12 listopada. (W.A.T.). Odezwa do ludności Alzacji i Lotaryngji. Zebrani tu dziś członkowie drugiej Izby sejmu alzacko-lotaryńskiego ukonstytuowali się jako alzacko-lotaryńska Rada narodowa i wybrali ze swego łona prowizoryczny komitet administracyjny, w skład którego weszli: Burger — sprawiedliwości i oświaty, Heinrich — rolnictwa, Imbs — opieki społecznej, Jung — finanse, Heyer — roboty publiczne i komunikacje, Dr. Pflieger — sprawy wewnętrzne. Prezesem Rady narodowej bez portfelu został dr. Ricklin.

Republika austriacka.

Wiedeń, 12 listopada. (W.A.T.). Rada stanu sankcjonowała przedłożony przez kancelerza państwa projekt ustawy, proklamujący niemiecką Austrię, jako republikę i jako część składową republiki niemieckiej. Prezydent Rady stanu, Seitz, udał się natychmiast po powzięciu uchwały tej z kancelerzem państwa i notarjuszem państwowym do prezesa ministrów Lammascha w celu zakomunikowania mu uchwały Rady Stanu i prośbienia, by ją podał do wiadomości czynników miarodajnych.

Wojska bawarskie opuściły Tyrol.

Insbruck, 12 listopada. (W. A. T.). Wojska bawarskie opuściły w dniu wczorajszym Tyrol.

Ostatnie wiadomości.

Więści z Łodzi.

Łódź, 12 listopada. (P. A. T.). W poniedziałek po południu przyszło tu do manifestacji bundowców. O godz. 5 po południu bundowcy po odbyciu wiecu ruszyli pochodem przez miasto, wznosząc okrzyki: Precz z armją! Precz z Polską! Precz z Piłsudskim! Pochód skierował się następnie w stronę Grand Hotelu. Gromadka Dowborczyków nieuzbrojonych zaatakowała bundowców, których niawtem rozpedziła. O godz. 6 wieczorem oddział Dowborczyków, złożony z 24 ludzi, wyruszył z siedziby głównej kwatery polskiej, która w międzyczasie się utworzyła. Oddział ten rozporządzał zaledwie 12 karabinami. Oddział ten ruszył ulicą Piotrkowską ku Rynkowi Głównemu, rozbrajając po drodze spotykanych żołnierzy i oficerów niemieckich, którzy bez protestu oddawali broń. Przez całą drogę, aż do Rynku rozbrajanie żołnierzy niemieckich szło bardzo gładko. Nagle w pobliżu Rynku oficer dowodzący polskim oddziałem, zawołał: Bezbronni do bramy! W tej chwili pojawił się oddział żołnierzy niemieckich, którzy dali dwie salwy w ulicę. Od strzałów tych zginął oficer, dowodzący polskim oddziałem oraz jakiś chłopiec. Jedna kobieta, która została zraniona, zmarła w dwie godziny później. Następnie udali się wojskowi polscy do przydziału policji, gdzie przejęli cały urząd bez żadnych starć.

Równocześnie dokonano przejęcia elektrowni i gazowni, których załogi również bez wypadku rozbrojono. O godz. 10 wieczorem wojska polskie posiadały już kilkaset karabinów.

Główny sztab niemiecki, stojący w Grand Hotelu, otoczony oddziałem karabinów maszynowych, rozpoczął tymczasem pertraktacje z polskimi władzami. O 12 w nocy podpisana została umowa, na mocy której załoga niemiecka oddała broń do dyspozycji władz polskich. Komenda niemiecka prosiła tylko, aby nadal żołnierzy niemieckich nie rozbrajano pojedynczo na ulicach, gdyż wszystkie oddziały złożyły broń. Przez całą noc i na drugi dzień po południu odbywało się przejmowanie urzędów przez władze polskie, przyczem wszędzie panował wzorowy porządek i spokój.

Wczoraj o godz. 1 popołudniu redaktorowie Milker i Książek udali się po porozumieniu się z nowomianowanym przez władze polskie starostą hr. Bnińskim do niemieckiego urzędu prasowego i objęli go w posiadanie. Wczoraj wieczorem w czasie strzelaniny na dworcu kolejowym zginął jeden oficer Dowborczyk. Obecnie komendę w mieście sprawują pułkownik Jasiński.

ROZKŁAD JAZDY POCIĄGÓW.

P. Naczelnik ruchu kolei polskich zawiadamia nas, że od dzisiaj będą w biegu pociągi następujące:

- 1) Warszawa — Sosnowiec Nr. 209 g. 2.02 — 12.16. Sosnowiec — Warszawa Nr. 202 g. 6.37 — 4.52.
- 2) Warszawa — Aleksandrów Nr. 251 g. 7.20 — 2.25. Aleksandrów — Warszawa Nr. 254 g. 6.10 — 2.09.
- 3) Warszawa — Kalisz Nr. 257 g. 9.25 — 5.52. Kalisz — Warszawa Nr. 258 g. 8.54 — 5.25.
- 4) Warszawa — Dęblin Nr. 308 g. 3.25 — 7.40. Dęblin — Warszawa Nr. 307 g. 9.36 — 1.50.
- 5) Warszawa — Małkinia Nr. 318 g. 3.45 — 6.50. Małkinia — Warszawa Nr. 307 g. 10.10 — 1.20.
- 6) Warszawa — Łuków Nr. 310 g. 8.46 — 1.06. Łuków — Warszawa Nr. 311 g. 1.23 — 5.30.
- 7) Warszawa — Mława Nr. 287 g. 6.30 — 11.20. Mława — Warszawa Nr. 288 g. 5.58 — 10.17.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Wielki. Dziś „Violeta“, jutro „Aida“.
Teatr Romaitości. Dziś i jutro „Porwanie panny“.
Teatr Letni. Dziś i jutro „Ja tu rządzą“.
Teatr Nowości. Dziś „Księżna czardaszka“ jutro „Piękna Helena“.
Teatr Polski. Dziś i jutro „Dwie cnoty“.

Z A R Z A D

Warszawskiego Towarzystwa Fabryk Cukru

w myśl § 25 Ustawy Towarzystwa oraz na zasadzie prawa z dnia 21 Grudnia 1901 r. ma zaszczyt podać do wiadomości pp. Akcjonariuszów, że w dniu 17 Grudnia 1918 r. odbędzie się Zwyczajne Ogólne Zebranie Akcjonariuszów w lokalu Biura Zarządu w Warszawie przy ul. Krakowskie-Przedmieście Nr. 7, o godzinie 3-jej po południu.

Porządek dzienny:

1. Przedstawienie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za r. 1917/18 oraz projektu podziału zysków.
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie etatu wydatków i planu działań na r. 1918/19.
3. Kupno gruntów.
4. Wybór Członków Zarządu i Zastępcy.
5. Wybór Członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w tem Ogólnem Zebraniu zechcą, stosownie do punktu IV prawa z dnia 21 grudnia 1901 r., złożyć w Kasie Zarządu Warszawskiego Towarzystwa Fabryk Cukru bądź akcje, bądź dowody instytucji kredytowych, przez rząd zatwierdzonych, na złożone akcje, a to najpóźniej na 7 dni przed terminem Ogólnego Zebrania.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa,

jako instytucja emisyjna kraju przyjmuje wkłady oraz otwiera rachunki bieżące tylko bezprocentowe. Od wkładów dotychczasowych, zarówno terminowych, jak i w rachunku bieżącym bieg procentów przerywa się z dniem dzisiejszym.

Warszawa, dnia 12 listopada 1918.

ZARZĄD KASY:

Przewodniczący: Stanisław Karpiński
 Zastępca: Zygmunt Chamiec.

RADA I ZARZĄD Sielecko-Mokotowskiego Tow. Poż. Oszczędnościowego

zawiadamiają członków o odbyć się mającym zebraniu zwyczajnym rocznym w 19-ym listopada r. b. w terminie pierwszym o 4-jej po południu w razie nie przybycia wymaganej ustawy ilości członków w terminie drugim o godz. 7-jej p. p., tegoż dnia w lokalu Tow. Przyjaciół Mokotowa, Puławska 19. Porządek dzienny: przedstawienie bilansu z 1917, zatwierdzenie budżetu na 1918, wybory do władzy, upoważnienie zarządu do wznowienia sprawy defraudacji z roku 1914, wnioski.

MINISTERSTWO SKARBU.

W wykonaniu dekretu Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego z dn. 30 października 1918 r. oraz uchwały Rady Ministrów z dn. 3 listopada 1918 r. Ministerstwo Skarbu ogłasza niniejszem emisję krótkoterminowych zobowiązań skarbowych (asygnat) 1918 r. na warunkach następujących:

1. Krótkoterminowe zobowiązania skarbowe (asygnaty) 1918 r. zabezpieczają się całym majątkiem Państwa Polskiego i wszystkimi jego dochodami.
2. Ministerstwo Skarbu wypuszcza wspomniane asygnaty w odcinkach po 500, 1000, 5000, 10000 marek polskich względnie koron a. w.
3. Asygnaty będą oprocentowane w stosunku 5% rocznie, przyczem procent będzie wypłacony nabywcom za rok z góry przez potrącenie go z ceny sprzedażnej z odpowiednim dyskontem w zależności od daty nabycia.
4. W dniu 1 listopada 1919 r. Skarb Polski wycofa asygnaty w drodze wykupu w walucie, w której asygnaty wydane zostały, lub, wrazie przejścia Państwa Polskiego do nowej waluty, — w nowej walucie polskiej podług kursu, który obowiązywać będzie dla konwersji wszelkich zobowiązań płatniczych.

Zapisy na wspomniane asygnaty przyjmują, począwszy od dn. 5 listopada 1918 r., poniżej wyszczególnione banki w swych instytucjach centralnych i oddziałach:

Bank Handlowy w Warszawie	⊙	Łęczyckie	Towarzystwo Wzajemnego Kredytu
Bank Dyskontowy Warszawski	⊙	Łowickie	" " "
Bank Zachodni w Warszawie	⊙	Łukowskie	" " "
Bank Przemysłowy Warszawski	⊙	Miechowskie	" " "
Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, filja Warszawska	⊙	Mławskie	" " "
Bank Ziemiański w Warszawie	⊙	Noworadomskie	" " "
Bank Właścicieli Nieruchomości w Warszawie	⊙	Olkuskie	" " "
Bank Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie	⊙	Ostrowieckie	" " "
Bank Kredytowy w Warszawie	⊙	Pabjanickie	" " "
Warszawskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu	⊙	Płońskie	" " "
Związek Ziemian	⊙	"	Ziemiańskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu
Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Warszawskich	⊙	Sieradzkie	Towarzystwo Wzajemnego Kredytu
Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa	⊙	Wieluńskie	" " "
Dom Bankowy S. Natanson i Synowie w Warszawie	⊙	Zamoyskie	Ziemiańskie Towarzystwo Wzajemnego Kre- dytu
" " Adam Piędzicki " "	⊙	Żyrardowskie	Towarzystwo Wzajemnego Kredytu
" " D. Szereszowski " "	⊙	Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Łomżyńskich	
" " A. Peretz i S-ka " "	⊙	Bank Krajowy we Lwowie	
Bank Handlowy w Łodzi	⊙	Bank Przemysłowy we Lwowie	
Bank Kupiecki Łódzki	⊙	Galicyski Bank Hipoteczny we Lwowie	
Towarzystwo Wzajemnego Kredytu Przemysłowców Łódzkich	⊙	Galicyski Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie	
Bank Ziemi Polskiej w Lublinie	⊙	Bank Kupiecki we Lwowie	
Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Lubelskich	⊙	Bank Zaliczkowy we Lwowie	
Lubelskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu	⊙	Akcyjny Bank Związkowy we Lwowie	
Galicyski Ziemski Bank Kredytowy, filja w Lublinie	⊙	Bank Związku Ziemian we Lwowie	
Wspólna Reprezentacja Banku Krajowego i Banku Prze- mysłowego w Lublinie i w Dąbrowie Górniczej	⊙	Bank Galicyski dla Handlu i Przemysłu w Krakowie	
Włocławskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu	⊙	Bank Oszczędnościowy w Krakowie	
Kieleckie " " "	⊙	Towarzystwo Kredytowe Ziemskie	
Drugie Radomskie " " "	⊙	Towarzystwo Kredytowe Miejskie Warszawskie	
Płockie " " "	⊙	" " " Łódzkie	
Kaliskie " " "	⊙	" " " Kaliskie	
Siedleckie " " "	⊙	" " " Piotrkowskie	
Piotrkowskie " " "	⊙	" " " Kieleckie	
Ciechanowskie " " "	⊙	" " " Lubelskie	
Dąbrowskie " " "	⊙	" " " Płockie	
Konińskie " " "	⊙	" " " Siedleckie	
Krasnystawskie " " "	⊙	" " " Suwalskie	
Łaskie " " "	⊙	" " " Łomżyńskie.	